

Nr. 214.

Cena prężumaryaty:

w ŁODZI:

Kwartalnie Mk. 14.40

Miesięczn. „ 4.80

Za roznošenje

70 fen. miesięcznie.

Z przez. pocztową:

Kwartalnie Mk. 19.50

Miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:

Wt. 12. VIII Klary i Hilaryj.

Sr. 13. VIII Hipolita i Kasjana.

Czw. 15. VIII Wł. Euzebjusza

Piąt. 15. VIII. Wnieb. N. M. P.

Redakcja

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28.

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Wtorek, dnia 12 sierpnia 1919 roku.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju“ przyjmie włącznie Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petirowy. Drobną ogłoszenia 1) fen wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój“: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kioski; w ZGIERZU u p. Lacna, Kiosk.

Łódzka Komenda Okręgowa Policji Państwowej zawiadamia, że biura jej mieszczą się w Łodzi ul. Ewangelicka 17

II-gie piętro. 1620

Godziny urzędowe

od 8-ej rano do 3-ej popołudniu

Audjencje u Komendanta

od 1-ej r. do 3-ej popołudniu.

Przedstawicielstwo Stowarzyszeń Rolniczych (SYNDYKATÓW)

pod nazwą

KOOPERACJA ROLNA

Warszawa, ul. Kopernika № 30.

Wzywa wszystkich PP. Producentów towarów dostarczanych Stowarzyszeniem (Syndykatem) Rolniczym o łaskawe zgłaszanie Swych ofert bezpośrednio do Kooperacji, której celem będzie ześrodkowanie wszelkich zakupów dla poszczególnych Stowarzyszeń w swoim ręku. Przy przesyłaniu ofert pożądanym byłoby przesyłanie okazowych próbek w celu urządzenia przy Kooperacji stałej wpłaty tychże. W nadziei, iż akcja nasza dążąca do ujednostajnienia i ułatwienia stosunku pomiędzy producentami a odbiorcami rolnikami, znajdzie uznanie i gorące poparcie PP. Producentów oczekujemy rychłych rezultatów naszej odezwy. 1625

W sprawie aprowizacji.

Co mówi ministerjum? Brak 60,000 wagonów zboża. Niepewne cyfry. Konieczny powrót do wolnego handlu.

Zdawało się, że nowe zbiory zepchną nam w kraju olbrzymi ciężar, usuną na bok ten kanię młyński, gniotący pierśi każdemu człowiekowi, usuną raz na zawsze system aprowizacyjny.

Z ogłoszeń w gazetach i z posiedzeń komisji Sejmowej dowiadujemy się jednak, że ta prowizacja nadal musi pozostać.

Na co?

Czy na to, aby te piekielne warunki bytu, i drożyznę niesłychaną dalej utrzymać?

Pan minister aprowizacji zaręcza, że nam brak będzie przy tegorocznych zbiorach 60,000 wagonów zboża.

Duża cyfra, bo gdybyśmy przypuścili tylko, że p. minister obliczał kraj nasz na 20,000,000 ludności, a pojemność wagonu zbożowego na 1000 pudów czyli 40,000 funtów, to razem brakłoby 2,400,000,000 funtów, a więc na jednego mieszkańca 120 funtów ziarna.

Rzeczywiście deficyt duży, nie wydaje się nam nawet prawdopodobny. Operować cyframi i opierać na zasadzie „wyr zapewnień p. ministra

Z powodu gruntownej przeróbki

Kawiarnia „Grand-Cafe”

ZOSTAŁA ZAMKNIĘTA.

Nadal prowadzona będzie Kawiarnia pod nowym fachowym kierunkiem.

O dniu otwarcia nastąpi oddzielne Zawiadomienie

1624

nie możemy, gdyż naprawdę za czasów rosyjskich nie mieliśmy w Król. Poiskiem żadnej w tym kierunku wiarogodnej statystyki, a tu jest mowa o całej Polsce, co bardziej jeszcze wikła sprawę. Sądzi się także, iż i p. minister opierał się tylko na przypuszczalnych cyfrach, dlatego wnieść wypadło, że chociaż ziemia przez brak inwentarza i sztucznych nawozów w czasie wojny znacznie wyjąłowała i straciła swoją moc płodną — to jednak wskutek wypędzenia okupantów stosunek ten o tyle się poprawił, że tamci z kraju naszego wywozić więcej artykułów spożywczych wagonami nie będą, co stanowi i olbrzymi plus na naszą korzyść. A wiemy przecież, że ten wywóz był niemały.

Idąc jednak w ślad za wywodami p. ministra — przypuścimy nawet, że obliczenia jego nic nie chybują, czy wtedy aprowizacja zaradzi brakowi tych 60,000 wagonów??

Możemy usłyszeć, że będzie na to ta sama rada, co na okupantów, tj. ograniczy się wydawanie artykułów spożywczych.

Tak pewnie, to środek wypróbowany, ale czy dobry?

Trzeba już raz przestać z tem głodzeniem ludności, boć to wpływa ujemnie na cały organizm, potrzebujący już oddawna zdwojonych porcji, — jeśli tego nie zaprowadzimy, to przypuścimy już i tak wskutek chorób zwiększające się z dnia na dzień wyludnienie kraju.

Z tego, cośmy powiedzieli, wnosić musimy, że jeżeli naprawdę brak nam tych 60,000 wagonów, to musi je Polska ząd otrzymać. Czy to z Indji, czy z Ameryki, wszystko jedno o dostanie ziarna starać się musimy.

Jeżeli zaś ziarno przyjsz ma, to potrafimy go również zjeść z pomocą aprowizacji, jak i bez tej pomocy. Przypuśczać należy, że z każdym dniem transporty z Ameryki będą częstsze boć z nastaniem pokoju, bodajby względnego, wojska amerykańskie zostaną z frontu zabierane — więc po nie popłyną statki amerykańskie. Mają iść próżne w stronę Europy, to lepiej gdy je sprytny Wuj-Sam naładuje zbożem, w tamtych krajach zbytecznym.

Opierając się na tych poglądach, oddawna wołamy, aby znieść aprowizację i powrócić do wolnego handlu. Żądamy więc od ministerjum, aby, nie zwracając uwagi na dekadentkie poglądy partji skrajnych, które w tych zabiegach aprowizacyjnych dopatrują się socjalizacji żywnościowej i bardzo ją ze swego stanowiska po-

pierają, cokolwiek w tym kierunku poszedł na przód.

Jeżeli chodzi o to, żeby w tych ciężkich warunkach w jakich się kraj nasz znajduje, zyskać coś z obrotu zbożem dla Państwa, może ministerjum aprowizacji podjąć się sprowadzenia kolejami państwowymi zboża do większych ognisk, do miast ludniejszych i na każdym końcu doliczyć sobie pewną sumę na rzecz skarbu.

Trzeba jednak przy podziale tego zboża baczyć na to, aby został dokonany sprawiedliwie, to jest 85 procent żeby dostało się do rąk polskich, a reszta 15 proc. przypadło żydom, bo zdaje się (również nie mamy statystyki pewnej) nie więcej ich przypadnie na Rzeczpospolitą.

Na to koniecznie baczyć potrzeba, aby już raz zerwać z tym systemem protekcyjnym dla żydowstwa.

Przeciwko temu systemowi nie będą mogli oponować nawet żydowscy wierni słudzy — należący do partji skrajnych, boć to przecież ich „równy podział”!

W każdym razie jeszcze raz wracamy do naszego dawnego projektu i powtarzamy go tu.

Jeżeli ministerstwo aprowizacji lekka się wogóle wolnego handlu, niechże będzie tak przezwonne i choć w paru okęgach na próbę ten handel zaprowadzi. Przecież na tę próbę zdobyć się można! Czas naprawdę powracać do normalnych stosunków.

Obchód 6-go sierpnia na froncie.

(Od wł. wojennego korespondenta.)

Piękny skwarny dzień. Wszystko kąpie się w złocie słońca.

Zbrucz nawet zda się leniwiej płynię.

Stoimy w mieście S. nad Zbruczem.

W pięknym parku hr. A. Gołuchowskiego urządzamy polowy ołtarz, gdyż dzisiaj święto w Polsce — szczególnie dla nas żołnierzy. Wolni jesteśmy od ćwiczeń i zajęć, za wyjątkiem tych, którzy na placówkach. Dla nas podwójne święto. Od dzisiaj jesteśmy „wszystkie dzieci Łodzi” zebrani razem.

Na wielką polanę, gdzie urządzony jest ołtarz, wychodzi w karnym szyku z bronią na ramieniu nasz pierwszy batalion, w którym walczyli, co na Kubaniu, w Odessie i Białej walczyli, prowadzi ich dzielny kap. Kański.

Za chwilę wchodzi i zajmuje lewe skrzydło drugi baon, co to z s. p. kapit. Sutowskim sławę naszego oręza nad Stochód i dalej niósł. Znać żołnierza w nich: ogorzałe twarze, idą jak mur, prowadzi ich kapit. Kamski. Oczy nasze zwracają się ku nim i serce żywiej bije. Szukamy swoich, dzisiaj w nocy przybyli do nas z Wołynia.

Dalej z kapit. Skwarczyńskim idzie trzeci baon, który taką „szkołę” dał zdrajcom Czechom i ukraińcom „wypisywał” niejednokrotnie naukę, jak trzeba cenić polskiego żołnierza.

Rozlega się komenda: „W kozły broń!” a potem „Rozejście się!”

I widać jak oficerowie i żołnierze wzajemnie się witają — cały wylew serdeczności. I zaraz gawędy, co kto przeżywał, czego dokonywali rozrzuceni żołnierze. Pytania o poległych, rannych i zaginionych.

Rozeszli się po parku.

Wtem komendy dowódców: „Do broni!” Każdy w oka mgnieniu przy broni.

To sztandar idzie z plutonem honorowym.

Orkiestra zaczyna grać hymn narodowy. Pułk jak jeden mąż prezentuje broń, salutując sztandar. Sztandar Łódzkiego pułku nad Zbruczem. — Pułkownik przyjmuje raporty od dowódców baonów. Zaczyna się Msza św., podczas której na Ewangelię prezentują broń, na Podniesienie także. Orkiestra gra Mszę św. Potem przemówienie kapelana — wielu, bardzo wielu żołnierzy pamięta tę rocznicę jak z tymże kapelanem obchodzili je w Łagiewnikach, Szczawinie a nawet w Łodzi w kościele św. Krzyża, a szpicie niemieccy szukali miejsca zbiórki.

— Z trudu naszego i znoju Polska powstała by żyć; trzeba było wiele ofiar, krwi, lecz Polska wyszła z wielkiej wojny, o którą prosił Boga Mickiewicz:

Potem odśpiewano „Rotę” — ślubowanie w obliczu Boga, że wytrwamy i zmożemy wszystkie zakusy wrogów.

Wreszcie dowódca pułku wniósł trzykrotnie „Cześć!” Naczelnemu Wodzowi, które pułk powtórzył gromkiem okrzykiem.

Defilada... Wszystko igra w słońcu. A szli długo pod takt marsza, i dużo ich szło, aż serce i dusza raduje się...

W oddziałach po południu odczyty i żołnierskie zabawy.

Przeżywalimy piękny dzień. Wieczorem rozszalała straszna burza, niebo całe w ogniu błyskawic, pioruny — staliśmy na placówkach.

Władcy ój Znicz
z 28-go pułku.

Ze zdobytego Mińska.

Przed wojną, a nawet za czasów okupacji ruchliwe i bogate miasto — obecnie, po rocznej blisko gospodarce socjalistycznej, zamarło prawie zupełnie.

W ostatnich czasach nędza tu panowała okropna. Ludzie umierali wprost z głodu. Szerzyły się epidemie, życie stało się piekłem. Zwłaszcza ludność polska znosiła męczarnie straszne. Szkanowana przez żydów, wszechwładny głos posiadających u władz bolszewickich z prześladowana, pędzona, rozstrzeliwana znosić musiała swój los bezbronna, oczekując przybycia wojsk polskich, jak prawdziwego zbawienia.

To też entuzjazm, z jakim wojska polskie zostały przywitane przez polską i białoruską ludność Mińska, jest trudny do opisanie. Bohaterów naszych obsypywano kwiatami, całowano po rękach i po nogach...

Za czasów bolszewickich tylko komisarzom powodziło się dobrze. Ci panowie i panie korzystali z prawa rekwizycji, okradali ludność, mordując i niszcząc sławili tu wielkie imię idei bolszewickiej.

Natychmiast po wzięciu Wilna bolszewicy rozpoczęli ewakuację Mińska. Wywieziono do Moskwy i Smoleńska muzeum miejskie — stworzone z nagrabionych zabytków. W muzeum tym ostatnio ulokowano bezcenne zbiory.

W Mińsku 7,000 szpiegów.

Ostatnio prócz załogi w Mińsku pozostawało 7,000 (!) szpiegów. Zaszczytne te funkcje pełnili żydówki i żydzi mińscy, korzystając z nieograniczonego prawa. Za denuncjację nawet bezpod-

stawna i niewiarogodna władze bolszewickie płaciły po pięć tysięcy rubli (od sztuk!), w ten sposób zachęcały ludność do szpiegowstwa i stwarzały atmosferę nie do zniesienia.

W jaki sposób bolszewicy rozstrzelują.

W ostatnich miesiącach w Mińsku dziennie bolszewicy rozstrzeliwali do 50 osób. Egzekucja odbywała się w pobliżu cmentarza żydowskiego. W dzień zakładnicy kopali wielkie rowy, wieczorem zaś z więzień i różnych kryjówek przewozili i przyprowadzali bolszewicy liczne ofiary i w obecności pozostałych w „ogonku” wtrącając je do rowu i rozstrzeliwując z karabinów i rewolwerów, niekiedy „dla zabawy” rzucając i ręczne bomby.

W męczarniach ludzie konali po kilka godzin. Notowano kilka wypadków ucieczki, przeważnie zaś nieszczęśliwi konali tuż lub na drugi dzień zostawali „dobić” przez oprawców, którzy z nową grupą przybyli na cmentarz. Fakty te bynajmniej nie przesadzono. Działo się to nie tylko w Mińsku, lecz na całym obszarze wielkiej Rosji, ku zadowoleniu Niemców. Kilka miesięcy temu niewolno nam było zdobyć Mińska, nie wolno nam było ocalić setki tysięcy mieszkańców i uciekinierów, uratować nasze skarby, zabytki, mienie. I dopiero dziś, kiedy za zwłokę ku zadowoleniu możnych panów świata zapłaciliśmy krwią i dorobkiem staliśmy w martwym już prawie mieście.

Bohaterstwo wojsk naszych, niezwalczoność oręza polskiego wyzwoliło Mińsk od gehenny bolszewickiej. Dużo krwi polskiej, dużo ciężkich wysiłków kosztowało to zwycięstwo.

Mińsk wrócił znów na łono Rzeczypospolitej, wrócił, aby przy niej pozostać. Ziemi tych, wydartych wrogom, nie damy sobie odebrać. Polska posiada do nich prawo historyczne i prawo krwi najdzielniejszych swych synów.

I.

KRONIKA.

— Z państwowej szkoły handlowej.

Egzaminy dla nowowstępujących do Państwowej szkoły handlowej dla drobnych kupców i pracowników sklepowych rozpoczną się w czwartek, dnia 21 sierpnia. Zapisy kandydatów przyjmowane są codziennie w kancelarii szkoły przy ul. Księży Młyn nr. 13 od 11 do 1 po południu. Do klasy przygotowawczej przyjmowani są chłopcy w wieku lat 11, którzy ukończyli 4 oddziały szkoły powszechnej, a do klasy pierwszej specjalnej posiadający kwalifikacje w zakresie 5—6 oddziałów polskiej szkoły. Do klasy drugiej nowi kandydaci przyjmowani nie będą.

Opłata szkolna wynosi mk. 60 rocznie.

— Posiedzenie Rady miejskiej.

23 i 24 posiedzenia Rady miejskiej (I sesji) odbędą się we wtorek, dnia 12 i w środę, dnia 13 sierpnia 1919 r. o godz. 6 po poł. w sali posiedzeń Rady miejskiej przy ul. Średniej 14.

— Pozdrowienia z pola walki.

Zasylają ukłony ligawkom łodziankom, łodzianom znajomym i krewnym:

Wachmistrz Zajdel, plutonowy Łuszkiewicz, plutonowy C. Malinowicz; szeregowcy: Grabowski, Świecz, Paprota, Kozielski, podchorąży Dzendrowski.

— Przyjazd poznańczyków.

W piątek zjeżdżają do Łodzi poznańscy kupcy, którzy zamierzają nabyć tu parę zakładów poważniejszych branży przemysłowej.

— Zjazd delegatów miast.

k) Wczoraj odbył się w magistracie łódzkim zjazd przedstawicieli miast okolicznych, w sprawie zaprowadzenia wspólnych urządzeń miejskich, gazowniczych, kanalizacyjnych, urządzenia sieci kolejek dojazdowych, wodociągów i kanalizacji w Łodzi, które łącząłoby się wspólnym systemem z sąsiednimi okolicami.

— Sprawy aprowizacyjne.

k) Jak się dowiadujemy, sytuacja aprowizacyjna naszego miasta przedstawia się nader niepomyślnie. Delegaci magistratu pp. Drozdowski i Płóciennik bawili w min. aprowizacji, gdzie oznajmiono im, iż wobec braku mąki, magistrat postanowił zdjąć z siebie wszelkie odpowiedzialności za następstwa, jakie z tego wyniknąć mogą.

— Młode ziemniaki w magistracie.

k) Wydział zaprowiantowania miasta magistratu łódzkiego, otrzymał z Poznańskiego 35 wagonów młodych ziemniaków, które sprzedaje na placach detalicznej sprzedaży w cenie po 9 mk. za ćwiartkę.

— Obuwie dla najbiedniejszych dzieci łódzkich.

k) Delegat magistratu łódzkiego, p. Płóciennik, otrzymał w Warszawie z min. pracy i opieki społecznej transport obuwia, w ilości 1423 par butów płóciennych z gumowymi podeszwami, dla rozdania pomiędzy najbiedniejszych dzieci łódzką.

— Gra w karty.

W lokalach publicznych gra w karty dopuszczona przez okupantów, obecnie zakazana została. Wczoraj policja odwiedziła kilka takich lokali i skonfiskowała karty, graczy wysłała na łono rodziny.

— Zabawa w Helenowie.

W niedzielę odbyła się w Helenowie zabawa na rzecz inwalidów, połączona z popisami sportowymi. Rozpoczął ją pochód dzieci, który poprowadzono bardzo zręcznie. Pochodem zajęły się freblanki i druhowie i druchni sokół którzy uformowali piękny pochód pod kierunkiem p. Pytlasińskiej.

Następnie przystąpiono na estradzie i boiskach do gier sportowych.

Sakcja sportowa w armii Hallefa, pod komendą lejtn. Kornika, czynny brała udział. Bieg na 100 metrów, z udziałem 8 konkurentów pierwszy przyszedł do mety DuBoix, 2-gi Mersier. Bieg na 400 metrów przy udziale sześciu sportowców, pierwszy przybył do mety Simon Garnie.

Bój na bagnety, zwyciężył Designe.

Bój na szable wygrał lejtnant Gouter.

W sporcie bokerskim lekkiej wagi zwyciężył Forestier, średniej Copena.

— Ze sportu.

Dnia 2-go sierpnia r. b. odbyło się Ogólne Zebranie członków T-wa Zwolenników Sportu ul. Sienkiewicza Nr. 29. Zebranie zajął druha Ant. Gębalski, przewodniczył inż. Kloczkowski Jan. Po dyskusji zebrani wnioski Komisji Przejściowej uchwalili. Do zarządu wybrani zostali: Gębalski Ant., prezes; inż. Kloczkowski Jan, wiceprezes; Chyliński Józef, naczelnik ćwiczeń; Preś Kazimierz, sekretarz; Matjato Aleksander, skarbnik; Berlikowski Bronisław, gospodarz; Wasik Franc. Na zastępców: Kaleta Jan, Głuszki Mieczysław, Gdowski Roman i Wsocki Michał. Do Komisji Rewizyjnej pp.: Słowicki Aleks., Pieiffer Ryszard i Krall Ludwik.

Celem uczczenia pamięci szanowanego i kochanego druha swego s. p. Romana Presia, zebrani ofiarowali mk. 70 — na inwalidów wojennych.

— Ordynarne zajście.

Onegdaj wieczorem w restauracji „Tivoli” gościł z panią pan prezydent Łodzi. Przy siednim stoliku siedziało grono osób, a m. in. znając p. Rzewskiego poczęli rozmawiać z okazji ogłoszenia konkursu w jednym z dzienników poznańskich na posady prezydentów o ich placach, przyczem jeden z nich wymienił, że prezydent łódzki pobiera 18,000 mk.

Wtedy p. prezydent wychodząc rzucił kilka słów o obelg pod adresem gościa, zupełnie niewinnego. Sprawa oprze się o kratki sądowe. Bo nie wszystko wolno, nawet p. prezydentom, utrzymują dziwni ludzie, zapominając, że przecież od czasu wyborów ostatnich Rady magistratu, nowy kurs i nowy styl w miasteczku zapanował.

— Koncert na „Żołnierza polskiego”.

W dniu onegdajszym staraniem „Koła polskiego” urządzono w GałkóWKu koncert.

Część artystyczna składała się ze Spis solowego p. Wolfowej, gry na skrzypcach p. Płóciennego, dialogu, tańca ukraińskiego, wykonanego przez dzieci i t. p.

Na zakończenie odegraną została przez grono amatorów komedyjka w 1 akcie Anzyl „Błądek opętany”.

Czysty dochód w sumie 300 mk. z koncertu tego przeznaczony został na „Żołnierza polskiego”.

Przemieniec i Dubno w naszych rękach

Warszawa, 11 sierpnia. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich.

Front litewsko-białoruski: Nieprzyjaciel wycofuje w dalszym ciągu rozgromione przez nas oddziały w kierunku na Berezynę. Nasze oddziały osiągnęły w pośliju za nieprzyjacielem dnia 10 b. m. linię odległą o 25 kilometrów na północ i południowy-wschód od Mińska. Na odcinku południowy-wschód od Kojdanowa oddziały

naszej kawalerji rozwijają dalszą akcję na tyłach bolszewickich.

Na odcinku Łunińca bez zmiany.

Front wołyński: Aby przeciwdziałać dalszej celowej koncentracji wojsk bolszewickich, przeznaczonych z frontu syberyjskiego na nasz front, w związku z operacjami przeprowadzonymi na Litwie wojska frontu wołyńskiego przeszły również do akcji zaczepnej w rejonie Brody—Łuck.

Po krwawych a zaciętych walkach zajęły Przemieniec i Dubno. Dalsza akcja w toku. Nieprzyjaciel cofa się za rzekę Stugłę.

Front galicyjski: Lewe przeciw bolszewickie skrzydło frontu galicyjskiego przytłoczyło się w rejonie na północ od Wołoczysk do granic czepnej frontu wołyńskiego i zajęło szereg pogranicznych wsi.

Haller, pułk.

O powrót na łono Ojczyzny.

Wilno, 10 sierpnia. (PAT.) z paracji Małaty. Z powodu nowej linii demarkacyjnej między Litwą a Polską, wyznaczonej przez ententę wpłynęło do Sejmu polskiego podanie podpisanie przez dorosłych mieszkańców wsi i zaścianków: Małaty, Szatukstański, Buczewiski, Zodyszki, Antopunin, Lelanty, Peiryszki, Zaściany, Melaso-

ny, Pobruny, Słazki, Kabei. Warniszki, Podnubla, Skaltup, Trusiany, Mielunce domagające się przyłączenia tych ziem do Polski i wypowiedziane swe uczucia miłości dla Polski. W końcu podana jest uwaga, że w razie plebiscytu z pewnością olbrzymią większość oświadczy się za Polską.

Przymierze ukraińsko-pruskie przeciw Polsce.

Odkrycie dowodów pomocy krzyżackiej hejdamakom.

(Od wł. Korespondenta.)

Cieszyn, 11 sierpnia. Katastrofa olbrzymiego samolotu na Śląsku Górnym dostarczyła nam znowu dowodów, potwierdzających podejrzenia o ścisłe współdziałanie prusko-ukraińskie jeszcze dzisiaj. Gdy samolot opadł i pogrzał pod swoim rusztowaniem ośmiu pasażerów, zaraz zjawiała się ludność wiejska z wsi okolicznych i dostarczyła nam kilku cennych niedopalonych dokumentów, jakoteż okazów pieniędzy niemieckich papierowych i złotych, a nadto pieniędzy papierowych ukraińskich. Pojawił się później „Grenzschutz“ i przeprowadził rewizję znalezionych papierów. Z ocalonych przed rewizją papierów pozostał paszport wojskowy z fotografią niejakiego p. Okrauta z Nakła, wystawiony w Berlinie z numerem porządkowym 3820. — Tekst paszportu opiewa: „Posiadacz tego doku-

mentu jest upoważniony do przechodzenia przez wschodnią granicę każdego czasu samolotem w okolicy Gliwic. Berlin, 13 czerwca 1919“. Pieczętka ministra spraw zagranicznych. Prócz tego wpadł jeszcze w ręce nasze wykaz w języku ukraińskim i niemieckim, niestety w głównej części spalony. Czytamy tam: „Okaziciel p. Johann Okraut jest rzeczywiście na usługach komisji finansowej ukraińskiej republiki ludowej w Niemczech, z którego to powodu podróżuje w swoich sprawach urzędowych z Niemiec do Ukrainy. Wszystkie władze winny mu w danym razie udzielić wszelkiej pomocy. Przewodniczący komisji finansowej, (podpis wypalony). Sekretarz Lubarksy. Dokument opatrzony pieczętkami: niemiecką i ukraińską o treści: „Agent ukraińskiej republiki ludowej w Niemczech“.

Smierć z samolotu b. ukraińskiego ministra wojny Witowskiego.

Katowice, 11 sierpnia (wł.). Statek powietrzny, który spadł pod Raciborzem, należał do spółki niemieckiej.

Na statku tym odbywał podróż b. minister wojny zachodnio-ukraińskiej republiki Witowski, który wracał z Paryża przez Berlin i w Wrocławiu wyjawiał chęć dostania się na Ukrainę statkiem powietrznym, który był własnością rządu ukraińskiego. Statek wiozł miliony pieniędzy ukraińskich i ważne dokumenty rządowe.

Oprócz Witowskiego rozpoznano na statku pułkownika francuskiego i prowadzącego statek J. Bindereifa.

Pieniądze były świeżo drukowane w 100, 500 i 1000 rubl. papierkach.

„Berl. Tagblt“ donosi, iż statek został zastrzelony przez wojska nadgraniczne polskie.

Dzisiejsza „Katt. Zgt.“ donosi, iż na zasadzie badania papierów, znalezionych przy opalonych zwłokach, ustalono, iż między ofiarami był pewien pułkownik francuski, lejtant austriacki i oberlejtant z Berlina.

Olbrzymi ten statek miał cztery motory. Część papierków rublowych spaliła się, a wiele ciekawo rozebrał „na pamiątkę“.

W Raciborzu już rozpoczęła się szacherka „pamiątkowym“ rublami ukraińskimi.

Postępy rokowań polsko-niemieckich.

Gdańsk, 11 sierpnia (PAT.) „Danziger Neueste Nachrichten“ donoszą, że o rokowaniach polsko-niemieckich w Gdańsku obiegają różne nieprawdopodobne wersje, które wymagają sprostowania. Przedewszystkiem nie prawdą jest, jakoby delegacja polska nie przedłożyła potrzebnych upoważnień i jakoby z tego powodu rokowania nie miały charakteru obowiazującego. Przeciwnie, delegacji polscy mieli znacznie dalej idące pełnomocnictwa aniżeli niemieccy i tylko ze względu na ograniczone pełnomocnictwa niemieckie rokowania miały charakter przygotowawczy. Nieprawdą jest również, że jakośkolwiek ze stron przewlekła rokowania. Obie strony, zarówno polacy jak i Niemcy, poczyniły wszystko, aby swe władze skłonić do najszybszego podjęcia rokowań. Ze względu na skutki tego, że ententa domaga się, aby także jej delegaci brali udział w rokowaniach. Należy sobie gorąco życzyć, aby rokowania w

Berlinie odbyły się szybko i pomyślnie. Rokowania w Toruniu i Gdańsku doprowadziły do uregulowania wielu ważnych kwestji, które drogą pertraktacji z władzami wojskowymi umożliwiły uruchomienie komunikacji kolejowej, przygotowały podjęcie ruchu na Noteci, a ponadto spowodowały zbliżenie w wielu ważnych sprawach, jak sprawę zniesienia Internowań, amnestji, likwidacji własności i t. p.

Biskup Bandurski.

Kraków, 11 sierpnia. (PAT.) Jak nas informują ks. biskup Bandurski otrzymał w tych dniach od grona oficerów żelazny krzyż biskupi z wyrazami hołdu od żołnierza polskiego dla zasług położonych około Ojczyzny.

W sprawie rekonstrukcji gabinetu.

(Od własnego koresp.)

Warszawa, 11 sierpnia. W jaki sposób dobrane będą projektowane zmiany gabinetu ministrów, sprawa ta rozstrzygnie się prawdopodobnie wkrótce. Dotychczas oczekiwano na Na-

czelnika Państwa, który przyjechał do Warszawy. Dziś już toczyły się rokowania i narady w tym celu, lecz rezultaty dotychczasowe są nieznane. Chwilowo w tajemnicy, tak, iż wszystkie pojawiające pogłoski na temat projektowanych zmian datów są tylko hipotezami.

Hoover w Warszawie.

(Od własn. koresp.)

Warszawa, 11 sierpnia. Wczoraj po południu na dworcu warszawskim odbyło się uroczyste przywitanie przybywającego do Warszawy p. Hoovera, przewodniczącego misji amerykańskiej żywnościowej, który oddał Polsce nieodpłatnie swoje usługi na tym stanowisku.

Przyjeżdżającego przyjaciela Polski w dworcu premier Paderewski, ministrowie, członkowie stowarzyszeń oraz przedstawiciele władz państwowych. Obecny był także p. Morgenthau.

Z Mińska.

Mińsk, 11 sierpnia. (PAT.) Mińsk został zdobyty dnia 8 sierpnia o godz. 10 rano przez pułki legionów. Komisarzem miasta został pułkownik Rabe. Na ulicach rozlepiono odezwy w 3 językach, nawołujące do zachowania spokoju. Połączenia kolejowe z Mołodeczyną zostało nawiązane. Jednocześnie nadeszły wiadomości o wzięciu Słucka, Nieświeża, Miru i Kojdanowa. Nieprzyjaciel w popłochu cofa się nad Berezynę.

Wojska na Śląsk pruski.

Katowice, 11 sierpnia. (PAT.) Na mocy rady ententy postanowiono, że okupacja Górnego Śląska rozpocznie się w 14 dni po ratyfikacji traktatu pokojowego przez Amerykę. Radca najwyższy w Paryżu na wczorajszym posiedzeniu określiła w jaki sposób wojska koalicji będą rozmieszczone w obwodach Górnego Śląska, w których odbędzie się plebiscyt. Wojska koalicji przeznaczone do okupacji Śląska zostaną przez wszystkie zainteresowane państwa po 3 bataliony z każdego. Razem wojska okupacyjne tworzyć będą jedną dywizję.

Wojska włoskie.

Rzym, 11 sierpnia. (PAT.) „Corriere de la Sera“ donosi, że Włochy wyślą na Śląsk 1 pułk, ale zato nie będą brać udziału w okupacji Gdańska.

Zakaz i sąd jednostki.

Gdańsk, 11 sierpnia (PAT.) Z Chełmy donoszą: Delegaci ludności polskiej przedstawili w urzędzie prezydjalnym wykroczenia miejscowego „Grenzschutzu“, a zwłaszcza sprzeciwili się zdzieraniu przez załogę „Grenzschutzu“ przechodniom polskich odznak. Radca regencyjny dr. Loos odpowiedział, że dotychczas istnieje zakaz noszenia polskich odznak, poczem dodał: Nie można dopuścić, by noszenie polskich odznak obrażało uczucie Niemców.

Wymiana pieniędzy w Poznaniu.

Poznań, 11 sierpnia (PAT.) Komisja najwyższej rady ludowej mianowała d-ra Liebecka kierownikiem urzędu pod nazwą „Główny urząd wymiany pieniędzy przy ministerstwie skarbu, oddział poznański“ z upoważnieniem wykonywania wszelkich czynności, wynikających z rozporządzenia, wydanego przez ministra skarbu do tyczącego wymiany pieniędzy.

Zalecenia przyjęcia traktatu.

Genewa, 11 sierpnia (PAT.) Paryski „New York Herald“ donosi z Nowego Jorku, że komisja polska w senacie amerykańskiego Kongresu większością głosów przeciw 4 zaleciła ratyfikację traktatu pokojowego z Niemcami.

Nieudany spisak bolszewicki przeciw Polsce.

Ponury sojusz wrogów naszych.

(od wł. korespondenta.)

Berno, 11 sierpnia. W Szwajcarii w ciągu miesiąca lipca odbył się szereg konferencji, w których uczestniczyli przede wszystkim przedstawiciele niemieckiej partii wojskowej, niemieckich spartakowców, delegaci Beli Kuhna i wyślanicy Lenina. Przedmiotem tych konferencji było wypracowanie planu opanowania i bolszewizowania Polski, którą uznano jako główną i jedyną przeszkodę do zalenia przez bolszewizm całej Europy.

Rej na konferencji wodziła i z szczególnym naciskiem domagała się czynnego wystąpienia

przede wszystkim niemiecka partja wojskowa, która wypracowała plan, który zamierzano wykonać w sierpniu. Mianowicie równocześnie miano przeprowadzić przewrót bolszewicki w Wiedniu i w Berlinie, a w tym samym czasie uderzyć z trzech stron na Polskę. Ukraińcy mieli zaatakować Galicję, Niemcy Królestwo kongresowe od zachodu, a bolszewicy rosyjscy od wschodu, tj. od Mińska i Wołynia. Plan został udarowany na razie wskutek upadku na Węgrzech Beli Kuhna i wskutek przewrotu w Budapeszcie.

Rezultat pracy wyrotowców lewicowych.

Bilans katowickiego towarzystwa górniczo-hutniczego.

(Od wł. korespondenta)

Katowice, 10 sierpnia. Tutejsze towarzystwo górniczo-hutnicze ogłosiło bilans za ubiegły rok gospodarczy 1918—1919. Bilans ten zamyka się wskutek strajków i podwyższenia robocizny stratą miliona marek, chociaż w ciągu 30-letniego swego istnienia towarzystwo to nigdy nie dawało mniejszych dywidend, niż 8 procent. Skutkiem koniecznych odpisów deficyt ten podnosi się do sumy 3 i pół miliona marek, które muszą być pokryte z rezerw. zmniejszających się w ten sposób do 20 milionów marek. Czyli innemi słowy powiedziawszy, przy dotychczasowej gos-

podarce socjalistycznej rezerwy pozwalałyby na prowadzenie przedsiębiorstwa nie dłużej, niż przez lat 5 jeszcze.

Z początku roku sprawozdawczego stosunki jeszcze były normalne, ale ostatnich 5 miesięcy przyniosło 18 milionów niedoboru, które pochodziły z nadwyżką dorobek poprzednich 7 miesięcy. — Produkcja w dziale górniczym wynosiła zaledwie 60 procent produkcji normalnej, zaś w hutnictwie jeszcze mniej, bo tylko 50 procent. Ubytek w hutnictwie jest większy, głównie wskutek braku odpowiedniej rudy.

REWOLUCJA W MOSKWIE.

Rząd bolszewicki nad przepaścią.

Rotterdam, 11 sierpnia. (PAT.) „Daily Mail“ i „Morning Post“ podają jednobrzmiącą depezę z Moskwy: Od kilku dni trwa w Moskwie powstanie ludności przeciw rządowi bolszewików. Według doniesień z państw neutralnych w piątek na sobotę w nocy trwały walki ulicz-

ne. Część czerwonej gwardji przeszła na stronę powstańców, ale rząd sowiecki został jeszcze raz uratowany przez nadeszłe posiłki.

Moskwa znajduje się w przededniu wielkich politycznych wypadków.

Dla naprawy finansów.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 10 sierpnia. Jednym z głównych współpracowników Bilińskiego podobno ma zostać Dr. Bugno, znawca spraw podatkowych, były prezydent Galicyjskiej Izby Skarbowej i szef sekcji w austr. Ministerstwie Skarbu.

B. kierownik Minist. Skarbu p. Byrka jest specjalistą-budżetowcem i cieszy się zaufaniem Bilińskiego, a pan Flaum natomiast, były dyrektor banku w Petersburgu, finansista w wielkim stylu i na wielkim terenie, będzie przeprowadzał operacje bankierskie państwa polskiego, jako doskonały znawca dewiz, warrantów itd.

Zjazd dyrekcji prezesów poczt w Warszawie.

Wczoraj otwarto zjazd prezesów dyrekcji poczt i telegrafów na Ziemiach Polskich. Z Krakowa jest dr. Jagon, ze Lwowa przyjechał dyr. Ziemiański. Zjazdu przewodniczy minister Lindt. Celem zjazdu jest porozumienie się w sprawie reorganizacji sieci telefonicznej i telegraficznej w przemysłowych i górniczych centrach Polski.

Ważne uchwały.

Paryż, 11 sierpnia (PAT.) Najwyższa rada międzysojusznicza powzięła na piątkowym posiedzeniu kilka ważnych postanowień m. i. w sprawie wysłania wojsk koalicyjnych do powiatów na Górnym Śląsku, w których ma się odbyć plebiscyt.

San. bojowno kobiety - szpiega bolszewickiego.

Wczoraj w Cytadeli warszawskiej odebrała sobie życie niejaką Marja Trzewińska, którą niedawno uznano jako szpiega bolszewickiego. Zadaniem Trzewińskiej było zbieranie wiadomości o polskiej służbie wywiadowczej. Otruła się ona pastylkami sublimatu, które miała ukryte w sukniach.

jego wolność osobistą. Rozpisane będą wybory na podstawie najszerszych praw głosowania do samorządu, który postanowi w formie rządu na Węgrzech i przyszłości kraju. Z chwila, gdy zbierze się zgromadzenie narodowe funkcje moje jako gubernatora będą skończone. Decyzja zgromadzenia narodowego ma być dla każdego Węgra bezwzględnie świętą.

Z Niemiec.

Skandal w Niemczech.

Berlin, 11 sierpnia (PAT.) Oskarżenie przeciw księciu Maksymilianowi Badenickiemu, skierowane pod adresem niemieckiego dowódcy, wywołało w opinii niemieckiej olbrzymią sensację. „Vorwärts“ z zadowoleniem podnosi, że ostatni kanclerz Hohenzollernów walczy tak otwarcie w imieniu prawdy, kompromitując księcia do tego stopnia, iż zmuszony jest do odpowiadania rewelacjami, wskutek czego dowiadujemy się nareszcie całej prawdy.

Prez z sabotażem!

Berlin, 11 sierpnia (PAT.) Pruski minister kolejowy wydał odezwę, w której wskazuje na grożące niebezpieczeństwo, grożące całemu życiu gospodarczemu, wskutek powstania organizacji kolejowych, utworzonych pod pozorem demokratycznych organizacji do wywołania sabotażu i bezrobocia. Minister przeszedł przed propagandą żódniczą.

Mądre zarządzenia.

Nauen, 10-go sierpnia. (PAT.) Centralna dyrekcja poczt w Niemczech opracowała projekt zaprowadzenia komunikacji radio-telegraficznej w całym kraju. Berlin połączony będzie z większymi innymi miastami, te zaś będą połączone z miastami pomniejszych. Zarządzenie to będzie miało doniosłe znaczenie dla prasy, bo depeze wysłane z Berlina rozjeżdżą się po całym kraju. Redakcje pism zaopatrzone będą w aparaty odbiorcze.

Rozbrojenie bułgarów.

Paryż, 11 sierpnia (PAT.) Ze źródeł rumuńskich donoszą, że u bułgarów w Dobrudży znaleziono 60,000 karabinów, liczne kulomioty i granaty. Wojska francuskie pod wodzą generała Graciana wyruszyły do Bułgarii, by dokonać rozbrojenia bułgarów.

Cavalle zmarł.

Rzym, 11 sierpnia (PAT.) Znany kompozytor Leon Cavalle zmarł.

Przedłużenie reformy wyborczej.

Rzym, 11 sierpnia (PAT.) Izba 224 głosami przeciw 63, uchwaliła przedłużenie reformy wyborczej.

Bezczelność łódzkich hakatystów.

p) Jeszcze nie przebrzmiały echa awantury w „Savoyu“, gdzie podczas hymnu narodowego wszyscy ze swoich miejsc powstałi, oprócz jakiegoś Niemczyka, który w „bohaterki“ sposób chciał zmanifestować swoje wrogie uczucia dla Polski, aż tu nie dalej, jak onegdaj, tj. 10 sierpnia 1919 r. o godz. 7 1/2, wiecz., gdy podczas rozgrywanego się na torze w Helenowie meczu bokserskiego francuzów, orkiestra policyjna pocięła grać „Marsyljanke“ i około 10-tysięczny tłum powstał ze swoich miejsc, dwóch beczelnych Niemców (w dodatku Reichsdeutsche) nie wstało, pomimo zwróconej im przez jednego z urzędników pol. państw. uwagi aby wstałi. Jeden z nich w najohydniejszy sposób odezwał się: „auf jeden dreck werde ich doch nicht aufstehen“ i siedział na spokojnie dalej. Dopiero interwencja urzęd. pol. krym. zmusiła tych panów do powstania.

Sporządzono na miejscu protokół, z którego dowiedzieliśmy się, iż pp. ci są Richard Grusse (Panska 52) i inż. Max Ludwig Thomas (Orla 5).

Wyjazd delegacji.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 11 sierpnia. Wczoraj wyjechała do Wilna delegacja posłów sejmowych z posłem Kamienieckim na czele. Delegacja ma zbadać sprawę urządzeń administracyjnych. Zabawi ona w podróży 10 dni.

Rozzuchwalenie żydowskie.

Lwów, 10 sierpnia (wł.) Ruchla Kornn Getzel, żydówka, dn. 7 bm. o godz. 7 wiecz. razem z synem sprzedawała chleb szeregów. Nowakowi Bron. ze szkoły telef. po cenach paskarskich za 22 kor. Gdy wymieniony szeregowiec zażądał ceny za chleb 22 kor. zapłacić nie chciał, żydzi wzięli w obronę żydówkę i chcieli obić żołnierza. Syn żydówki podczas zbiegowiska zdołał uciec. Świadcami zajścia byli żołnierze. Co na to Morgenthau?

Wykrycie szajki fałszerzy banknotów.

Kraków, 11 sierpnia (PAT.) „Czas“ donosi, że policja krakowska wykryła szajkę fałszerzy banknotów, która kryła się w domu przy ulicy Karmelickiej. Na czele szajki tej stał Mieczysław Tarnowski, znany z afery naftowej, Michał Lany, były urzędnik pocztowy, wydany ze służby za defraudację. Przy pomocy chemikali wyrabiali oni fałszywe 1,000-koronówki. — Tarnowski zdołał zbiec.

Riękna odezwa.

Wiedeń, 11 sierpnia (PAT.) Ze względu na obawę prasy zagranicznej, że poza rolę arcyksięcia Józefa kryją się tendencje monarchistyczne, ks. Józef ogłasza: Obawy prasy zagranicznej są bezpodstawne. Oświadczam z całą stanowczością, że nie działam w interesie przywrócenia monarchji. Podjąłem się zadania, by wprowadzić Węgry z beznadziejnego położenia. Jako gubernator pragnę każdemu zabezpieczyć

s. † p.

ROBERT HINC

zasnął w Bogu d. 10 sierpnia 1919 r., przeżywszy lat 61.

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby, przy ul. Aleje Kościuszki № 41, we wtorek, o godzinie 4-ej po południu, na stary cmentarz ewangelicki, o czym zawiadamiają stroskane

1625 1

Dzieci.

W dniu 14 b. m. o godz. 8 rano w kościele św. Krzyża odbędzie się nabożeństwo za spokój duszy

s. † p.

IGNACEGO SULIKOWSKIEGO

poległego nad Wilejką, w obronie Ojczyzny

Inspektorat Harcerski.**Komunikat.**

Szanowny Panie Redaktorze!

My niżej podpisani, uprzejmie prosimy Sz. pana o łaskawe umieszczenie niniejszego listu otwartego: Po wielu latach niewoli i okupacji ojczyzna nasza została nareszcie wolna. Wówczas władzy naszej przypadło trudne zadanie utrzymania ładu i porządku w powiecie oraz mieście, które dotychczas znajdowały się w oplakanych warunkach. I rzeczywiście, dzięki energicznej współpracy panów: komisarza rządowego p. R. Racłckiego, oraz komisarza policji państwowej p. A. Sobocińskiego, stan powiatu oraz miasta polepszył się znacznie. W mieście naszym, które stało na bardzo niskim poziomie pod względem policyjno-sanitarnym, zaszły obecnie zmiany na lepsze. Domy w mieście, zaopatrzone w tablice policyjne, zostały doprowadzone do należytego porządku. Stan zdrowotny miasta oraz powiatu jest pomyślny, pozatym zaś prawie zupełnie ustały kradzieże oraz napady rabunkowe. Niniejszym składamy P.P. Komisarzom podziękowanie. Z uszanowaniem. 1619

Obywatele miasta Łasku: I. Lipiński, S. Singer, W. Sosnowski, H. Bochniewicz, T. Cichoński, W. Rapczyński, A. Czekanowski, W. Świątecki, I. Rybiński, F. Kowalczyk, St. Matyszowski, M. Albrecht, R. Eulcufeld, F. Morawska, M. Moczydłowski, B. Estkowski, R. Frenkel, J. Błażejowski, F. Puczyński, M. Krzeczewski, Fr. Krzymowski, M. Kowalczyk, A. Polkowska, A. Sałaciński, I. Sosnowski, S. Kurczewski, S. Rosenblum, M. Lipmanowicz, Dawid Silberstein, Sz. Noskiewicz, A. Reichtman, Henoeh Zender, M. Terohiel Cohn, Majer Mander, I. M. Sternberg, H. Rozenblum, B. Horowicz, Henryk Pilichowski, Jakob Frenkiel, E. Wendler, St. Palaszyński, Juljasz Peda.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Na afiszu dzisiejszego przedstawienia rozgłośna sztuka I. Sargaczewa „Jesienne skrzypce”, przyjęta na premierze burzliwymi oklaskami. W bieżącym tygodniu rozpocznie gościnę na na-

Szanownemu duchowieństwu i życzliwym, którzy raczyli odprowadzić na miejsce snu wiecznego drogie zwłoki

s. † p.

**Adeli z Matarczyków
MOGILNICKIEJ**

składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

W szczególności dziękujemy ks. prałatowi Szmidłowi, ks. dziekanowi Stanisławowi Mireckiemu, przyjaciołom naszym którzy zawsze w złej i dobrej doli tyle nam serca okazują, ks. prefektowi Rybusowi za współczucie dla chorej, za przygotowanie jej jasnej duszy na drogę wieczną i za serdeczne słowa pociechy na grobie, oraz zakładowi pogrzebowemu W-nego Szymańskiego, za staranne i sumienne zajęcie się pogrzebem 1611

Mąż, dzieci i rodzina.

szej scenie uroczą artystką Teatru Polskiego w Warszawie, p. Mary Mrozińska.

Ruch strajkowy w Lublinie.

(O własnego koresp.)

Lublin, 11 sierpnia. Wybuchł tu strajk stróżów. Istnieją próby jego zlikwidowania. Delegaci kamieniczników i stróżów pertraktują z sobą. Również w dalszym ciągu trwa strajk dorożkarzy.

Powodem strajku tych ostatnich jest chęć wyrażenia protestu przeciwko karom, nakładanym na dorożkarzy za niestosowanie się do przepisów urzędowych, przedewszystkiem zaś do taksy, ustanowionej w porozumieniu z dorożkarzami przez Magistrat.

Popierajmy handel polski!**Do godziny 12-ej w nocy!!!**

otwartą jest codziennie

PIERWSZORZĘDNA CUKIERNIA**Tadeusza Szaniawskiego**

przy rogu ulic Piotrkowskiej i Nawrot.
Rendez-vous Najwytworniejszej Publiczności. 16161

Koło przełożonych szkół żeńskich

podaje niniejszem do wiadomości, że

EGZAMINY WSTĘPNE

rozpoczną się w następujących terminach:

- Progimnazjum żeńsk. z klasą wstępną koeduk. **H. Cholewickiej**, Piotrkowska № 120 dnia 26 sierpnia o godz. 9 rano, zapisy od 22 sierpnia.
- 4 kl. szkoła żeńska **M. Berlachowej** ul. Ewangelicka № 9 dnia 23 sierpnia o godz. 9 rano, zapisy od 24 sierpnia.
- 8 kl. gimnaz. żeńsk. **Z. Pętkowskiej i W. Macińskiej** ul. Wólczajska № 55 dnia 26 sierpnia o 9 rano, zapisy od 16 sierpnia.
- „ „ „ **H. Niklaszewskiej** ul. Sienkiewicza № 61 dnia 26 sierpnia o 9-ej rano, zapisy od 16 sierpnia.
- „ „ „ **im. E. Orzeszkowej** Al. Kościuszki № 21 dnia 26 sierpnia o 9-ej rano, zapisy od 16 sierpnia.
- „ „ „ **M. Pruszyńskiej** ul. Kamienna № 10 dnia 26 sierpnia o 9-ej rano, zapisy od 16 sierpnia.
- „ „ „ **J. Prysewiczówny** ul. Sienkiewicza № 35 dnia 26 sierpnia o 9-ej rano, zapisy od 16 sierpnia.
- „ „ „ **St. Rajkiri** ul. Sienkiewicza № 37 dnia 26 sierpnia o 9-ej rano, zapisy od 12 sierpnia.
- „ „ „ **L. Siennickiej** ul. Piotrkowska № 157 dnia 26 sierpnia o 9-ej rano, zapisy od 16 sierpnia.
- „ „ „ **R. Sobolewskiej** ul. Długa Nr. 90 dnia 26 sierpnia o 9-ej rano, zapisy od 16 sierpnia.
- W 8 kl. szkole handlowej żeńskiej **C. Waszczyńskiej** ul. Zielona Nr. 15 dnia 26 sierpnia o 9-ej rano, zapisy od 16 sierpnia.
- W 2 kl. szkole koedukacyjnej z oddziałem treblowskim **M. Zarzyckiej** ul. Sienkiewicza Nr. 31 dnia 28 sierpnia o 9 r. zapisy od 20 sierpnia.
- W 7 kl. szkole **J. Zbijewskiej** ul. Długa Nr. 10 dnia.
- Kancelarie szkolne przyjmują podania o przyjęcie od 10 ej do 1-ej.
- Uroczyste nabożeństwo przed rozpoczęciem lekcji odbędzie się 30 sierpnia 1626n.

**W 8-o kl. Gimnazjum Filologicznym
A. ZIMOWSKIEGO W ŁODZI**

— ul. Targowa 63. —

Z nowym rokiem szkolnym otwarta będzie klasa 7-a. Egzaminy dla nowowstępujących kandydatów rozpoczyna się 26 sierpnia. Podania przyjmuje kancelaria szkoły do 2-go sierpnia codziennie w godzinach od 10—1 p. p. 1567 8

.. Rok szkolny rozpocznie się 30 sierpnia. ..

Bez konkurencji! 1757 4 **Zelówki** 1757 4

1757 4 **Zelówki** 1757 4

1757 4 **Zelówki** 1757 4

Sprzedaz Skór Bernard Bergman Piotrkowska 53.

GRAWER

F. SZCZEPAŃSKI

Łódź, Piotrkowska 89 m. 7 w podw. wykonywa: herby, monogramy, faksymile, stemple do tuszu i laka i t. p. Poleca znaki dla Stowarzyszeń 1597—1

**Biurowo Elektrotechniczne
i instalacyjne****BRAUER I KACZMARSKI,
PIOTRKOWSKA № 284**

przyjmuje urządzenia telefonów w fabrykach, w domach prywatnych, sygnalizację dzwonek, pioranochronów, oraz zawiera umowy na całoroczną konserwację, jakoteż oświetlenia elektryczne w fabrykach i domach, reparację różnych motorów i aparatów, w zakresie elektrotechniki wchodzących. Warsztat na miejscu, wykonanie szybkie i solidne. 1595 5

**Kto ma do sprzedania
AKWARJUM**

większych rozmiarów, zechce zawiadomić Gimnazjum Państwowe w ZGIERZU (Rynek Kiliński) 71. 1614—2

Do sprzedania 1585 1

zakład blacharski

wulstmaszynny 1 i 2 metrowe, zwłajka do rynien, wentylator, kowadło, imadło, werbanki małe i duże, oliwiarki, filtry, pompy i różne narzędzia, oraz automatyczne kłozety i różne żelastwo. Łódź, Brzozowa № 18.

NICI

Szwajcarskie mk. 24.— tuzin **Jedwab** różnokolorowy 10.50. **Bawełna** do cerow. 17.50 (hurt taniej) Warszawa, Koszykowa 43, Wegenko. 1487.1

Drobne ogłoszenia:

Sprzedaż:

A. A. A. A. Meble najtaniej i najlepiej kupić można w składzie mebli Władysława Remiszowskiego, Piotrkowska 116 i piętrowo. Posiada na składzie w wielkim wyborze gotowe meble i używane. Łóżka metalowe, wanny, wózki i mebelce dziecięce. Urządzenia biurowe. Przyjmują wszelkie obstarunki, wykonanie solidne, dostawa terminowa. Uwaga. Ceny niższe. 1589—2

Dziś LUONA Premiera!

Pierwszy w Polsce Angielski monumentalny Film
fabryki „British Lion-Film, Ltd“

TAJEMNICE LONDYNU

wielki dramat w 6-ciu częściach.

W rolach głównych: **Neville Percy, Concordia Merril i Artur Cullin.**

Akcja rozgrywa się w salonach wielkiego świata i głośnych w Londynie palarniach opium.

W akcie 3-im wielkie polowanie „Par-fore“ oraz „Wścigi Panów“.

Obraz ten demonstrowany był w największym kinoteatrze w Londynie „Cristal-Palace“ bez przerwy w ciągu 5-ciu miesięcy. 1622 1

AAA Meble!!! Najtaniej i najlepiej można kupić tylko w sklepie komisowo-meblowym Kilińskiego i Ciesielskiego, Aleje Tadeusza Kościuszki 39 (Spacerowa) przy Andrzeja. Polecamy meble nowe i używane, pojedyncze, oraz całkowite urządzenia. Wykonanie solidne, ceny niskie. 5507—wcp.np5

AA! Meble różne z kilku pokojów, akwarjum sprzedam bardzo tanio. Piotrkowska 261 m. 4, II piętro front. 5548—4

Meble z kilku pokoi, garnitur salonowy piękny sprzedam. Piotrkowska 189—9. 5575—3

Otomanę dywanową, łóżka, szafę, tremo, stół, krzesła, tanio sprzedam. Sienkiewicza 59—4, oficyna. 5582—sp.sp5

Meble sprzedaje, szafy, łóżka, krzesła, stoły, kredensy, urządzenie restauracyjne i sklepowe. Piotrkowska 108, Przędziński. 5549—4

Meble, łóżka, materace, szafy, otomanę, kredens, stół, krzesła, garnitur, lustra, biurko, tanio sprzedam Piotrkowska 225—3, I p. front. 5541—1

Angielskie płótno na białinę 10 mk. angielska sylizja na męskie koszule i pościel 12 mk; batyst „Opal“ prąż 15 mk. etaminy, krepony, i wiele innych lokciowych towarów nadzwyczaj tanio, bo w prywatnym mieszkaniu. Kilińskiego 40 (Widzewska) front, II piętro m. 10. 5074—nwc5

Dom murowany z piekarnią sprzedam. Wiadomość: Targowa 16, piekarnia. 5541—2

Dom murowany o 7 mieszkaniach z ogródkiem 1/4 morgi, komórki, wszystko w zupełnym porządku, z pralnią murowaną. Warunki bardzo przystępne. Sprzedam jaknajprędzej. Miejscowość Chachula, zaraz przy szosie Pabjanickiej; ul. Łączna № 48, albo Zabia № 9 m. 15. 5580—2

Firanki, koronki niciane, klockowe, hafty poleca w mieszkaniu prywatnym. W. Bogucka, Kilińskiego 102 m. 4, pierwsze piętro. 5545—2

Jest do sprzedania domek drewniany z zabudowaniem i ogródkiem w Rudzie Pabjanickiej, R. Rosiak. 5515—1.

Kredens dębowy kuchenny, lampy elektryczne, szklanki i kieliszki sprzedam. Sosnowa 1, Kuczewski. 5585—1

Wawiarnię sprzedam zaraz, albo urządzenie i lokal z trzech pokoi i kuchni. Punkt dobry. Główna 34. 5558—3

Magiel do sprzedania z powodu wyjazdu. Bałuty, ul. Rybna 5. 5563—3

Masło, ser, śmietanę zawsze świeże poleca Mleczarnia wiejska, Gubernatorska 27. 5491—1

Masło stare po cenie niższej poleca Mleczarnia wiejska, Gubernatorska 27. 5490—1

Magle z powodu wyjazdu do sprzedania. Konstantynowska 9. 5518—w1

Oficyna z placem do sprzedania. Lipowa 76—5. 5502—1

Poleca się sklepom i kooperatywom pierwsza chrześcijańska pracownia turek papierowych, sprzedaje papieru do pakowania i sznurków. Władysław Gałczak, Al. Kościuszki № 22, Piotrkowska 79. 4905—1

Power w dobrym stanie do sprzedania. Pańska 34—11, Strapagiel. 5567—2

Power tanio sprzedam. Widzewska 94—45. 5552—1

Sprzedam sklep kolonialno-spożywczy w śródmieściu. Miłsza 34. 5584—2

Sprzedam z powodu wyjazdu 3-piętrowy dom na dobrych warunkach. Wiadomość: Nawrot 55—5. 5590—1

Sklep spożywczy do sprzedania. Kilińskiego 88. 5577—3

Sprzedam urządzenie księgarskie odpowiednie i na inny interes. Kilińskiego 104 m. 8. 5576—1

Sklep spożywczy sprzedam. Nowo-Zarzevska 14. 5783—5

Sklep kolonialny sprzedam niedrogo z powodu objęcia posady. Polna 9, Przedmieście Kilińskiego (Koziny). 5551—5

Uwaga!!! Już tylko dziś i jutro za bezcen sprzedam resztę pozostałych mebli pojedynczo lub razem. Stół dębowy, 2 wielkie stoły, 2 maszyny, bielizniarkę i komodę. Główna 7 front I piętro, stróż wskaże. 5556—2

Różne:

Akuszerka Marja Kubicka przyjmuje. Ul. Piotrkowska № 199 m. 14. 5777—pw7

Akuszerka Golańska przyjmuje na czas słabości u siebie, ul. Kilińskiego 152. 5572—wcn4

Akuszerka Drzymałowa przyjmuje. Piotrkowska 225. 4604—nwc 15

Czeladnik blacharski może się zgłosić, także chłopiec na praktykę z przyzwoitej rodziny potrzebny. W. Łyczkowski, Piotrkowska 188. 5554—3

Doświadczony agronom samotny z długoletnimi świadectwami dobrych gospodarstw potrzebny, 5000 marek utrzymania. Dziś i jutro 9—11, Grand-Hotel 215. 5592—1

Do wynajęcia pokój umeblowany z elektrycznym oświetleniem. Wiadomość: Piotrkowska № 229 m. 6, między 12—2. 5453—sw1

Dziewczyna wiejska pracownia poszukuje miejsca. Oferty w administracji Rozwoju. 5522—2

Ekspedjentka zdolna i biegła w obliczeniu potrzebna zaraz do sprzedaży ryb. Oferty proszę składać w Rozwoju dla „R. № 54“. 5586—2

Francuskiego i angielskiego (konwersacji, korespondencji, literatury) udziela Marta Ledrowa, nauczycielka dyplomowana, Dzielna 36b m. 15. 5524—w1

Handlowiec z branży kolonialno-winnej, młody, wolny od wojskowej, otrzyma posadę zaraz. Oferty nadsyłać proszę do Rozwoju pod „Handlowiec № 54“. 5587—2

Dębowe krzesła, łóżka, szafę, otomanę, tremo, stół, krzesła, tanio sprzedam. Sienkiewicza 59—4, oficyna. 5454—pc2

Kasjerka do księgarni potrzebna. K. Oferty „Księgarnia“ do administracji Rozwoju. 5585—3

Kupię dom w cenie do rb. 45 tysięcy. Zgłaszać się: Nawrot 53 m. 5. 5589—1

Kursy francuskiego grupami od K. dzielnic. Konwersacja. Zapisy codziennie 6—9. Kilińskiego 77. 5550—wcn7

Lokal potrzebny na restaurację w dobrym punkcie. Oferty przyjmuje sklep „Eugenia“, Zarzevska 49. 5525—2

Mechanik z dobrymi świadectwami długoletniej pracy, poszukuje posady do motoru na gaz szary przy młynie lub elektrowni albo pom. do parowej maszyny z reparacją wszelkich maszyn, wchodzących w zakres ślusarstwa. Oferty do administracji Rozwoju pod „Mechanik“. 5555—2

Maszynista-ślusarz dobrze obznajmiony przy parowych maszynach i kotłach, lokomobilach i elektryczności, włada językami: polskim, rosyjskim i niemieckim, chce posadę zmienić. Łaskawe oferty składać w administracji Rozwoju pod „A. P.“ 5579—2

Maszynistki piszącej biegle na maszynie poszukuje od zaraz. Biuro prób, ul. Piotrkowska 87. 5555—2

Posiadam wykształcenie w zakresie 4-klas, ukończyłam również kursy buchalteryjno-handlowe, poszukuję posady biurowej. Łaskawe oferty do administracji Rozwoju pod „A. B.“ 5571—2

Posiadając wykształcenie w zakresie 4-klas i świadectwo z ukończenia kursów buchalteryjno-handlowych, poszukuję posady biurowej. Łaskawe oferty pod „H. H.“ w administracji Rozwoju. 5532—2

Potrzebna zdolna panna do pracowni gorsetów. Wiadomość: Biuro „Promień“, Piotrkowska 81. 5574—3

Polak, lat 20, z wykształceniem 4-rosz. poszukuje zajęcia w biurze jako praktykant bezpłatny. Oferty proszę nadsyłać dla „Praktykanta“ do Rozwoju. 5536—2

Przyjmę inteligentnego pana do kawalerskiego pokoju. Ulica Kilińskiego № 81—40. 5561—2

Poszukuję pokoju z kuchnią z wygodami. Oferty w Rozwoju sub „W. W.“ 5559—3

Poszukiwany elewator do stomy i osioł uprzęgowy. Grand-Hotel 215. 5591—1

Pokoju umeblowanego z wygodami w śródmieściu, przy chrześcijańskiej rodzinie poszukuje urzędnik państwowy, żonaty, bezdzietny. Oferty w Rozwoju pod „Inżynier“. 5512—2

Potrzebna kobieta do samotnego go na wieś, znająca się na pracy. Zgłosić się: Benedykta № 18 m. 6. 5526—w1

Pokoju umeblowanego z oddzielnym wejściem, w centrum, poszukuje. Oferty sub „L. K.“ w Rozwoju. 5529—2

Pokój umeblowany przy rodzinie, z gazowym oświetleniem, do wynajęcia od 15 sierpnia. Wiadomość w administracji Rozwoju. 5557—2

Poszukam korepetytora do polskiego zaraz. Dowiedzieć się można: Piotrkowska 92 m. 14, u Albrechta. 5533—2

Stenografistka-maszynistka, biegle władająca językiem francuskim, poszukuje posady. Aleja 1-go Maja 11 m. 12. 5560—2

W niedzielę 10-VIII w Helenowie zgubiono zegarek-bransoletkę. Uprasza się o zwrócenie zguby za nagrodą 20 marek pod adresem: Piotrkowska 71, Fruziński. 5575—2

W celu wspólnej jazdy do Kielc proszę osobę wyjeżdżającą tam między 15 a 25 sierpnia o złożenie swego adresu w administracji Rozwoju dla „H. R.“ 5577—2

Wstążkę żelazną (Bandelsen) starą i drut żelazny co najmniej 5 centymetrowej grubości kupię w dużej ilości. Oferty z ceną proszę składać w „Rozwoju“ pod „Żelazo“. 5444—3

Zaginęła suka rasy „Szczerbik“, głowa żółto-czarna, na ogonie czarna, a na przedniej nodze żółto-czarna łata. Odprowadzić za wynagrodzeniem na ulicę Ogrodową № 35. 5519—1

Zaginął chłopiec lat 9, blondy, w boso, Stanisław Piliak. Proszę odprowadzić: Ziemia 5 m. 11. 5543—1

300 marek dam za wyrobienie mi jakiegokolwiek posady w miejscu lub na wyjazd, polak, katolik, samotny, wykształcenie 3-klasowe, mówię i piszę w językach: rosyjskim, niemieckim, duńskim, szwedzkim i litewskim. Dyskrecja zapewniona. Oferty pod „300 A.“ w administracji Rozwoju. 5572—3

300 marek dam za wyszukanie jakiegokolwiek posady. Oferty pod „W. 27“ w Rozwoju. 5543—3

Zagubione dokumenty.

Adeła Kwasniewska zagubiła paszport niemiecki wydany w gminy Dujnow, pow. Gostyński. 5540—2

Aleksander wange zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 5555—5

Bianka Szlana zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 5516—2

Cejzer Szluker zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 5577—5

Hajny Antoni, ul. Ekertad, zgubił legitymację węglową. 5531—1

Klukowska Józefa zagubiła kartę węglową. 5545—1

Kryszyna Szluker zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 5577—5

Wing Adolf zgubił paszport niemiecki wydany w Radogoszczu. 5551—2

Wróbel Jakób zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 5531—2

Łuczak Józef, Karoia 6, zgubił legitymację węglową. 5573—1

Stefania Pacholska zagubiła dowód osobisty wydany w gm. Badziszewice pow. rawskim. 5550—3

Skradzono paszport niemiecki na imię Tomasz Anzaka. 5515—2

Walerja Kaczorowska zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 5549—5

Władysław Pawlak zagubił legitymację zapomogową wydaną z komitetu dla bezrobotnych. 5565—1

Władysław Pawlak zagubił paszport tymczasowy wydany w Łodzi. 5534—5

Zofia Schmit, zam. przy ul. Kijowskiej № 2, zagubiła legitymację węglową. 5573—1

Zaginęły 2 legitymacje chlebowe wyd. na imię Fryderyka Szmyta na 4 osoby i Karoliny Szećcel na 2 osoby. 5547—1

Zaginął Winiak zagubił paszport tymczasowy wydany w Łodzi. 5525—3

Kupuję
RUBLE

srebrne.

Wiadomość w administracji „Rozwoju“. 548